

Mäntylä-Snellman päiväkodin tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma

2024-2025

Johdanto ja lainsäädäntö

Varhaiskasvatuksen toimintakuluttuurin kehittämiseen kuuluu tasa-arvo ja yhdenvertaisuuden edistäminen, varhaiskasvatuksen järjestäjät luovat toiminnallisen tasa-arvon ja yhdenvertaisuussuunnitelman yhteistyössä henkilöstön kanssa. Suunnitelmassa kiinnitetään huomiota siihen, miten eri ominaisuudet, kuten esimerkiksi ikä, ihonväri, kieli, katsomus, perhesuhteet tai vammaisuus vaikuttavat lasten mahdollisuuksiin toimia varhaiskasvatuksessa ja kokea osallisuutta siinä.

Oulun kaupungin varhaiskasvatussuunnitelman arvoperustassa sanotaan ”varhaiskasvatus edistää suomalaisen yhteiskunnan demokraattisia arvoja, kuten yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja moninaisuutta. Lapsilla tulee olla mahdollisuus kehittää taitojaan ja tehdä valintoja esimerkiksi sukupuolesta, syntyperästä, kulttuuritaustasta tai muista henkilöön liittyvistä syistä riippumatta. Henkilöstön tulee luoda moninaisuutta kunnioittava ilmapiiri. Varhaiskasvatus rakentuu moninaiselle kulttuuriperinnölle, joka muotoutuu edelleen lasten, heidän huoltajiensa sekä henkilöstön vuorovaikutuksessa.” (Oulun kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma)

”Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden arvoperustan yleisperiaatteina ovat lapsen edun ensisijaisuus, lapsen oikeus hyvinvointiin, huolenpitoon ja suojeluun, lapsen mielipiteen huomioon ottaminen sekä yhdenvertaisen ja tasa-arvoisen kohtelun vaatimus, inklusiiviset periaatteet ja lapsen syrjintäkielto YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen, varhaiskasvatuslain ja YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan yleissopimuksen mukaisesti.” (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022 ja Oulun kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma).

Mäntylä-Snellmanin päiväkodissa on luotu alla oleva toiminnallinen tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma kuvaamaan tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumisen nykytilaa sekä arvioimaan toimenpiteiden vaikuttavuutta toimintakausille 2024-2025. Suunnitelman pohjana toimivat Oulun kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma, tasa-arvolaki (Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta 1986/609) ja yhdenvertaisuuslaki 1325/2014.

Suunnittelu ja selvitys

Syksyn 2024 aikana nostimme talo-, peda- ja tiimipalavereissa esille päiväkodin toimintakulttuuriin ja sen sisällä tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyviä asioista. Henkilökuntaa pyydettiin havainnoimaan oman ryhmän toimintaa ja sieltä nousevia asioita. Keräsimme ryhmien opettajien kanssa havainnoista yhtenevät tekijät, joiden pohjalta lähdimme tekemään toiminnallista tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden suunnitelmaa.

Havainnoista jokaisen ryhmän kohdalla nousivat lasten kaveritaidot ja keskinäiset kaverisuhteet. Lapsille on ryhmissä tehty kyselyä ja haastatteluja, joissa he ovat saaneet myös itse arvioida kaverisuhteidensa laatua. Näistä havainnoista lähdettiin rakentamaan toiminnallista yhdenvertaisuussuunnitelmaa.

Tärkeä osa havaintoja ja kaverisuhteita oli leikki- ja oppimisympäristöt, joissa kaveritaitoja ja suhteita toteutetaan. Teimme henkilökunnan kanssa arviota leikkiympäristöjen pedagogisesta suunnittelusta, niiden laadusta ja turvallisuudesta. Näiden havaintojen pohjalta lähdimme päivittämään ja rakentamaan myös uusia oppimisympäristöjä, jotka olisivat saatavilla kaikille ryhmille. Suurinta keskustelua ja ideointia teimme lelujen jakamisen ja uudelleenkäyttämisen suhteen, kokosimme teemoittain leikkeihin liittyvää materiaalia ja koostimme näistä laajempia leikki- ja oppimisympäristöjä.

Hyödynnämme tasa-arvokompassia pedagogisen puheen työkaluna yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon liittyen. Varaamme aikaa pedapalavereiden muodossa keskusteluun ja suunnitelman ylläpitämiseen toimintavuoden 2025 aikana. Lisäämme suunnitelmaan syyskauden 2025 ryhmien muodostamisen jälkeen uusia havaintoja ja tarvittaessa uusia toimenpiteitä yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon varmistamiseksi meidän päiväkotimme toimintakulttuurissa.

Toimenpiteet ja arviointi

Teema	Tavoite	Toimenpiteet	Aikataulu	Arviointi
Kaveritaidot ja lasten keskinäiset kaverisuhteet	Lapset pystyvät työskentelemään tai toimimaan kaikkien ryhmän lasten kanssa. He pystyvät toimimaan erikokoisissa ryhmissä. Annetaan tasa-arvoiset mahdollisuudet kaikille lapsille saada harjoitella konfliktinratkaisemis - taitoja. Tarjotaan riittävä määrä tukea jokaiselle lapselle näitä taitoja harjoitellessa.	Jokaisessa ryhmässä mahdollistetaan joustavat pienryhmät, joissa lapset saavat leikkiä heidän tarpeidensa mukaisissa ryhmissä. Järjestetään ”kaveriarpajaiset” kerran viikossa. Aikuinen mukana tukemassa leikkiä Sosiogrammilla kartoitetaan kaverisuhteita kaksi kertaa toimintakauden aikana. Positiivinen palaute toimivasta/toivotusta käytöksestä.	Taitoja harjoitellaan läpi toimintakauden ja kaikki aikuiset ovat mukana tukemassa.	Ryhmäytymisen onnistunut mielestämme hyvin, lapset ovat oppineet leikkimään muiden kanssa ja olemassa olevat kaverisuhteet ovat kuitenkin säilyneet. Riittävä määrä aikuisia on mahdollistanut , että on voitu antaa tarpeeksi tukea tasapuolisesti. Konfliktitilanteet ovat vähentyneet. Lasten kaverisuhteet ovat laajentuneet.

Leikki- ja oppimisympäristöjen monipuolistaminen	Luodaan lapsille mielekkäitä, pedagogisesti valittuja leikkiympäristöjä Hyödynnetään laajasti ryhmien välillä eri materiaaleja ja yhdistellään materiaalit kattaviksi leikki- ja oppimisympäristöiksi. Luoda sensitiivisiä ja houkuttelevia leikkiympäristöjä, jotka mahdollistavat jokaisen lapsen osallistumisen kielestä, kansalaisuudesta, etnisyydestä, ihonväristä, uskonnosta, vammasta tai terveydentilasta riippumatta.	Turvalliset, siistit ja leikkiin houkuttelevat tilat. Pedagoginen suunnittelu ja yhteiset keskustelut ympäristöjen ajankohtaisuudesta sekä laadusta. Lasten havainnointi ja heidän toiveiden kuuntelu ympäristöjen kehittämisessä. Sukupuolisensitiivisyys otetaan huomioon leikkiympäristöissä ja kasvattajien puheessa leikin aikana. Annetaan lasten itse valita leikki ja henkilökunta tukee lasten tekemiä valintoja leikin aikana. Käytämme leikkitauluja, joiden avulla lapset voivat kommunikoida ilman kieltä.	Leikkiympäristöjä rakennetaan ja muokataan vuoden 2025 aikana. Rakennamme lasten mielenkiinnon kohteiden mukaisesti yhteisen laivaleikin sekä yhteisen autoleikin, jota kaikki ryhmät voivat hyödyntää pienryhmätoiminnassa. Päivitämme ja muokkaamme näitä rakennettua oppimisympäristöjä säännöllisesti toimintavuoden aikana.	Arviointia tehdään 2025 vuoden aikana, kun oppimisympäristöt on saatu valmiiksi ja leikkikäyttöön. Arvioinnissa käytämme työkaluina lasten haastatteluita, joissa he saavat arvioida leikkitilojen mieluisuutta.
---	---	--	---	--

Lähteet

Oulun kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma
([Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022 ja Oulun kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma](#))

Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta 1986/609 ([Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta 609/1986 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX[®]](#))

Yhdenvertaisuuslaki 1325/2014 ([Yhdenvertaisuuslaki 1325/2014 - Säädökset alkuperäisinä - FINLEX[®]](#))

Tasa-arvoinen varhaiskasvatus.fi ([Itseopiskelumateriaali – Tasa-arvoinen varhaiskasvatus](#))

Opetushallitus Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnittelu ([Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelu | Opetushallitus](#))

Tasa-arvokomppasi ([Tasa-arvokompassi-VAKA.pdf](#))